

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

MAI QUỐC HOÀN

**GIẢI PHÁP GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG
TẠI HUYỆN CÔ TÔ, TỈNH QUẢNG NINH**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP**

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

MAI QUỐC HOÀN

GIẢI PHÁP GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG
TẠI HUYỆN CÔ TÔ, TỈNH QUẢNG NINH

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN QUANG DŨNG

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận văn thạc sỹ "*Giải pháp giảm nghèo bền vững tại huyện Cô Tô, tỉnh Quảng Ninh*" là công trình nghiên cứu của riêng tôi, toàn bộ số liệu và kết quả phân tích được trình bày trong luận văn là hoàn toàn trung thực./.

Tác giả

Mai Quốc Hoàn

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài "*Giải pháp giảm nghèo bền vững tại huyện Cô Tô, tỉnh Quảng Ninh*" tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ của các thầy cô giáo Phòng Đào tạo, Bộ phận sau Đại học, Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên.

Đặc biệt xin chân thành cảm ơn **TS. Nguyễn Quang Dũng** - Người đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tận tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban lãnh đạo, cán bộ nhân viên huyện Cô Tô, tỉnh Quảng Ninh đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Thái Nguyên, ngày 01 tháng 7 năm 2015

Tác giả

Mai Quốc Hoàn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC HÌNH	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Những đóng góp mới của luận văn.....	3
5. Kết cấu của luận văn	3
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ GIẢM NGHÈO	
BỀN VỮNG	4
1.1. Cơ sở lý luận về giảm nghèo bền vững.....	4
1.1.1. Khái niệm nghèo	4
1.1.2. Quan điểm về chuẩn nghèo	5
1.1.3. Khái niệm giảm nghèo, giảm nghèo bền vững	11
1.1.4. Vai trò của hoạt động giảm nghèo bền vững	14
1.1.5. Các nguyên nhân dẫn đến nghèo.....	16
1.1.6. Các hoạt động nhằm giảm nghèo bền vững.....	22
1.1.7. Các yếu tố ảnh hưởng tới giảm nghèo bền vững	24
1.2. Kinh nghiệm giảm nghèo bền vững	27
1.2.1. Kinh nghiệm xóa đói giảm nghèo ở một số nước trên thế giới	27
1.2.2. Kinh nghiệm xóa đói giảm nghèo ở một số tỉnh thành.....	29
1.2.3. Bài học kinh nghiệm cho huyện Cô Tô về giảm nghèo bền vững.....	31

Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	34
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	34
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	34
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	34
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin	34
2.2.3. Phương pháp xử lý dữ liệu	36
2.2.4. Phương pháp phân tích số liệu	36
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	36
2.3.1. Các chỉ tiêu phản ánh tình hình sản xuất của hộ.....	36
2.3.2. Các chỉ tiêu bình quân.....	37
Chương 3. THỰC TRẠNG CÔNG TÁC GIẢM NGHÈO BỀN	
VỮNG TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN CÔ TÔ	40
3.1. Đặc điểm tự nhiên, tình hình kinh tế xã hội trên địa bàn huyện Cô Tô	40
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên	40
3.1.2. Tình hình phát triển kinh tế xã hội của huyện	42
3.2. Thực trạng hoạt động giảm nghèo bền vững trên địa bàn huyện Cô Tô	45
3.2.1. Kết quả thực hiện công tác giảm nghèo và giảm nghèo bền vững	45
3.2.2. Những nguyên nhân dẫn đến tình trạng nghèo	51
3.2.3. Các hoạt động đã thực hiện nhằm giảm nghèo bền vững trên địa bàn huyện Cô Tô.....	53
3.2.4. Thực trạng nghèo của các hộ được điều tra	63
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng tới giảm nghèo bền vững ở huyện Cô tô.....	72
3.3.1. Các yếu tố khách quan	72
3.3.2. Các yếu tố chủ quan.....	74
3.4. Một số kết quả đạt được trong công tác giảm nghèo bền vững.....	75
3.3.1. Những kết quả đạt được	75
3.3.2. Những tồn tại, hạn chế và nguyên nhân.....	76

Chương 4. GIẢI PHÁP NHẪM TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC GIẢM	
 NGHÈO BỀN VỮNG TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN CÔ TÔ	78
4.1. Chủ trương, quan điểm của Đảng và Nhà nước về giảm nghèo bền vững....	78
4.1.1. Nhiệm vụ quốc gia về giảm nghèo bền vững	78
4.1.2. Định hướng, mục tiêu giảm nghèo bền vững của huyện Cô Tô	
trong giai đoạn 2014 - 2020	80
4.2. Các giải pháp chủ yếu giảm nghèo bền vững.	81
4.2.1. Các giải pháp tạo điều kiện cho hộ nghèo phát triển sản xuất, tăng	
thu nhập.....	81
4.2.2. Các giải pháp tạo điều kiện cho người nghèo tiếp cận với các dịch	
vụ xã hội.....	83
4.2.3. Các giải pháp về truyền thông nâng cao ý thức cho người nghèo.....	86
4.2.4. Một số giải pháp khác	88
4.3. Một số kiến nghị.....	89
4.3.1. Đối với nhà nước.....	89
4.3.2. Đối với tỉnh Quảng Ninh.....	90
KẾT LUẬN	91
TÀI LIỆU THAM KHẢO	93
PHỤ LỤC	95

DANH MỤC CÁC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

- PTTH: Phổ thông trung học
TĐVH: Trình độ văn hóa
THCN: Trung học chuyên nghiệp
THPT: Trung học phổ thông
UBND: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH

Bảng:

Bảng 2.1. Lựa chọn địa điểm điều tra	35
Bảng 3.1. Số lượng và tỷ lệ hộ nghèo, hộ cận nghèo huyện Cô Tô giai đoạn 2011 - 2014	47
Bảng 3.2. Số lượng và tỷ lệ hộ nghèo, hộ cận nghèo huyện Cô Tô phân theo xã phường giai đoạn 2011 - 2014	48
Bảng 3.4. Thu nhập bình quân trên tháng của hộ nghèo	49
Bảng 3.3. Tình hình hộ nghèo và nghèo phát sinh	50
Bảng 3.5. Kết quả dạy nghề và giới thiệu việc làm cho lao động nghèo và cận nghèo	54
Bảng 3.6. Thông tin chung về chủ hộ điều tra	63
Bảng 3.7. Tình hình dân tộc của nhóm hộ điều tra	63
Bảng 3.8. Tình hình nhân khẩu và lao động bình quân của nhóm hộ điều tra năm 2011	64
Bảng 3.9. Phân tổ thu nhập theo nhóm hộ điều tra	65
Bảng 3.10. Kết quả sản xuất của nhóm hộ điều tra	66
Bảng 3.11. Tình hình đất đai phục vụ sản xuất của hộ	67
Bảng 3.12. Tình hình vốn và vốn vay của hộ	68
Bảng 3.13. Tổng hợp kinh nghiệm sản xuất của nhóm hộ điều tra	69
Bảng 3.14. Lao động bình quân của nhóm hộ điều tra	70
Bảng 3.15. Thu nhập từ làm thuê của hộ điều tra	71

Hình:

Hình 1.1. Vòng luân quản của nghèo và mối quan hệ của nó với tăng trưởng kinh tế và phát triển xã hội	15
---	----

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong những năm qua, một thực tế vẫn còn nổi cộm đối với đất nước đang trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá - hiện đại hoá, bên cạnh những kết quả đã đạt được về phát triển kinh tế xã hội thì vẫn còn một bộ phận dân cư, nhất là đồng bào dân tộc ở vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới hải đảo còn nghèo, lạc hậu chưa có điều kiện để phát triển. Thời gian qua, huyện Cô Tô đã vận dụng một số kết quả nghiên cứu về tình trạng nghèo của tỉnh Quảng Ninh và trong cả nước. Tuy nhiên, do đặc thù của một huyện đảo, nên kết quả này không thể áp dụng tất cả đối với một huyện biên giới hải đảo. Vì vậy, phải có những chính sách phù hợp với tình hình thực tế của huyện Cô Tô nhằm hạn chế tình trạng nghèo và có nguy cơ tái nghèo cao từ đó đưa ra các giải pháp nhằm giảm nghèo một cách bền vững.

Cô Tô là huyện biên giới hải đảo của tỉnh Quảng Ninh, có nhiều tiềm năng nhưng tỷ lệ hộ nghèo vẫn còn cao, vì vậy đặt ra câu hỏi tình hình kinh tế xã hội ở huyện Cô Tô trong mối quan hệ so sánh với mặt bằng chung của cả tỉnh Quảng Ninh và trong cả nước, từ đó tìm ra bản chất và nguyên nhân của tình trạng nghèo và đề ra các giải pháp giảm nghèo bền vững, đạt hiệu quả cao.

Nghiên cứu thực trạng nghèo đang trở thành vấn đề lớn của cả nước. Muốn thực hiện được mục tiêu phát triển kinh tế xã hội trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước thì không thể không giải quyết vấn đề nghèo. Giảm nghèo không chỉ là vấn đề kinh tế đơn thuần, mà còn là vấn đề kinh tế - xã hội và đảm bảo thực hiện các chính sách về an sinh xã hội, do đó phải có sự chỉ đạo thống nhất giữa chính sách kinh tế với giải quyết các vấn đề xã hội.

Một thực tế đề ra hiện nay chính là hiệu quả thực sự mà các chính sách giảm nghèo đem lại, ngoài những nguyên nhân dẫn đến hiệu quả đối với thực hiện chính sách giảm nghèo chính là công tác quản lý triển khai thực hiện các chính sách của các cấp chưa đạt hiệu quả, hoạt động còn mang tính hình thức;